

import. Men á oprette et eller flere selskab udenlands, og på denne måde fåt en større del af handelsfortjenesten, det har tilsynelatende ingen kommet på.

Når det gjelder vår eksport, som jo nesten utelukkende omfatter fisk og fiskeprodukter, så er situasjonen ikke stort annetledes.

På den andre side har Føroya Fiskasøla etablert ett færøysk selskap i Storbritannien og ett i Danmark. Disse selskap produserer ferdige fiskevarer av færøyske og utenlandske råvarer til det britiske og øvrige europeiske marked. Dessuten blir færøyske råvarer benyttet til ferdigvareproduksjon i spesielle fabrikker i USA i samarbeid med Goldwater.

Etter mitt skjønn er det nødvendig å få etablert et utvidet samarbeid med utlendinger i deres egne land. Dette er nødvendig bl.a. for å komme i kontakt med de nasjonale og internasjonale salgskjeder.

Når det gjelder vareproduksjon av egne og importerte råvarer, så er jeg prinsipielt for internasjonalisering. For det første bør vi få større mulighet til å kunne påvirke det som foregår på de internasjonale markedene. Dermed bør vi gjøre det på en slik måte, at det resulterer i et reelt samarbeid, dvs. at andre i en viss utstrekning også kan påvirke vår produksjon og salg.

På den andre side har vi ansvaret for å sikre, at mest mulig blir produsert her hjemme, og at dette blir gjort på et så højt kvalitetsnivå som mulig.

Internasjonalisering av fiske i færøysk område, lar seg vanskelig gjennomføre. Ressursene er jo også alt for beskjedne, og vi har ennå ikke funnet fram til, ikke engang teoretisk, hvordan vi skal forvalte ressursene for å få det størst mulig utbytte av de på lang sikt.

Andre lands fiskeresurser er også beskjedne, så derfor vil det være vanskelig å få til et internasjonalt samarbeid på fangstområdet utover det som allerede er etablert.

Det som kan fiskes i internasjonale områder, bør vi så godt vi maktet samarbeide om på internasjonalt plan.

Jógvan Sundstein, statsaut. revisor, formann i «Fólkaflakkurin» («Høyre») er også i opposisjon til den sittende regjering.

Hans prinsipielle syn er at Føroyene fortsatt må stå utenfor EF. Han heller til, at en utvidelse af det internasjonale samarbeide innad bl.a. fiskerieringen som allerede er etablert gjennom «Vest

Jógvan Sundstein, tingmaður: — Føroyar eiga at standa utanfyri EF

Nordens parlamentariske samarbeidsråd» (Føroyene, Island og Grønland) med fordel kan skje ved at Norge også blir medlem af dette råd. Sundstein etterlyser også i denne forbindelse et nærmere samarbeid mellom Norge, Føroyene, Island og Grønland når det gjelder salg av fiskeprodukter.

Atli Dam, stats- og fiskeriminister, formann i «Javnaðarflokkurin» («Arbeiderpartiet») sier på spørsmålet om sitt syn på internasjonalisering av fiskerieringen, at han prinsipielt er motstander av all »internasjonalisering» som vil kunne føre til sentralisering, fri kapitaldannelse og multinasjonale foretak. Han mener derfor at Føroyene her bør stille seg avventende og nøytralt til spørsmålet.

Derimot vil han hel-

hjertet støtte alle internasjonale bestrebelser som går ut på bevaring av havens ressurser på et forsvarlig nivå. Han etterlyser også et internasjonalt samarbeid på det teknologiske og vitenskapelige plan innen næringen.

Dette er då i korthet det (for meg!) vesentligste av de utsagn, jeg klare å vri ut av våre overtravle topolitikere om internasjonalisering av fiskerieringen.

Londini í Nordúratlantshavi

Meg bekjent fins det ingen næringsgren, hvor ressursfordelingen mellom nasjonene er så regulert og styrt, og hvor det gjennomgående, i en ellers

så urolig og uenig verden, tross alt hersker så bred enighet om TAC-er og andre bestandsbevarende tiltak som nettopp innen fiskerierne. På dette felt øyer iallfall jeg i dag muligheten for verdensomspennende overenskomster innen en overskuelig framtid.

Ellers tror jeg det innen relativt kort tid vil »utkrystallisere» seg en Nord-atlantisk fiskeflåte, bestående av så å si utelukkende norske, færøyske, islandske og grønlandske fiskefartøyer på den ene siden og av kanadiske og russiske på den andre (om nå det kan forsvares å snakke om »den ene og den andre siden» i denne forbindelse). EF-landenes fiskeflåter er allerede sterkt desimerte og tilgangen på nye moderne fiskefartøyer er meget begrenset, og står ikke i noe forhold til de mange som nå blir tatt ut av drift. Et unntak er kanskje Holland, som tilsynelatende ennå ikke har oppgitt kampen om havets ressurser.

Voksende foreningen i Nordsjøen, Østersjøen, Kanalen, Biscayabukten og langs Storbritanniens og Irlands kyster har uten tvil også bidratt sitt til at fiskerier i disse områder har resignert og funnet seg annen beskjeftigelse.

»Fiskerihåndverket» i EF-landene er sterkt i retur, og jeg er overbevist om, at om 12-15 år, vil den »nordiske» fiskerier reelt og uten motstand kunne diktere sine egne betingelser ved et eventuelt medlemskap i EF, ganske enkelt fordi know-how potensialet til moderne fiske og fiskefartøyer i de aller fleste av EF-landene, da vil være på et alt for lavt nivå til å kunne ta opp konkurransen.

Derved er ikke sagt at jeg anbefaler medlemskap i EF om 12-15 år. Tvertimot tror jeg at alle de rigorose tollbestemmelser, som nå er gjeldende innen EF, for import av enkelte fiskeprodukter, snart vil forsvinne av seg selv, fordi det da ikke lenger vil være noen eller noe som skal beskyttes. Dessuten er det jo blitt »in» å være hundeangst for å de av hjerteinfarkt p.g.a. for mye kolestrol i blodet, og siden det beste middel mot denne folkesygdome er å spise fisk i stedet for kjøtt, så skulle valg av konkurranseprofil

Atli Dam, løgmaður: — Eg eri imóti allari »internasjonalisering» sum kann hava við sær sentralisering, fria kapitalgerð og multinationalar fyrirkur

Pauli Ellefsen, tingmaður: — Vit føroyingar hava lyndi til í ov stóran mun at byrgja okkum sjálvar inni og aðrar úti

vis a vis broilene og chateaubriant ikki by på noe problem.

Fastholder vi nå bildet av den antydende framtidige moderne norske, færøyske, islandske og grønlandske havfiskeflåte, som gjennom innbyrdes kvoteavtaler og gjennom joint venture- og bytteavtaler med USA, Kanada og USSR, driver fiske i det nordlige Atlanterhav såvel innen- som utenfor 200 miles sonene (alt selvfølgelig behørig approbert av ICES, NAFO/IGNAF og NEAF), så slår det oss at det må ligge de helt store muligheter i et »internordisk» samarbeid på alle plan innen næringen.

Men før jeg nå går videre, vil jeg først tilføye, at jeg er dypt uenig med de politikere som generelt hevder, at Nord Atlantens ressurser er meget begrensede. For torsk, hyse og sei: ja, men man har da fullstendig sett bort fra at russerne og andre ikke nordiske nasjoner årlig fisker flere millioner tonn høyverdig konsumfisk i de internasjonale havområder i Nord Atlanten. Det dreier seg her om arter som f. eks. polartorsk, komule, skolest, snabelsur, hestemakrell, blåkveite, kikkertfisk m.m. — alt sammen arter som ICES ennå ikke har foreslått å fangstbegrense. Skjell- og krabbeforekomstene samt akkaren er andre ressurser som samme politikere også ofte overser.

Umiddelbart kan iallfall ikke jeg innse, hvorfor f. eks. ikke vi, eller for den saks skyld nordmenn, islendere eller grønlandere — eller hva som kanskje var det mest rigtige: Vi i fellesskap (gjennom innbyrdes avtaler) bygger ut

våre havgående fiskeflåter med det for øye å skape den nødvendige motpol til russernes ekspansjon i Nord Atlanten. Heller ikke kan jeg innse annet enn at det ville være både rett og riktig om samme flåte målrettet fortsatte ekspansjonen mot sørligere breddegrader for der å skape en ny motpol mot japanernes »enevelde».

I fellesskap er vi — og det er ikke skryt, men realitet — suverene over hele linjen: Fra konstruksjon og bygging av fiskefartøyer, fangstteknikk, fangstbearbeidning og viktigst av alt: Vi har de beste folkene på broen, på fiskedekket, i fabrikkene og i maskinrommet! En slik ressurs, et slikt know-how potensial har vi etter min oppfatning ganske enkelt ikke lov til — vis a vis den øvrige menneskehet — å la ligge unyttet!

Felags fiskivinnupolitikk

Og med dette har jeg rodd og krysser meg fram til tolkning nr. 2 av spørsmålet om internasjonalisering av fiskerieringen, som jeg da setter identisk med spørsmålet om tiden ikke nå er inne til at Norge, Island, Føroyene og Grønland går sammen inn i tenkeboksen for å formulere en felles målrettet Nord Atlantens fiskeripolitikk.

Så konvensjonsbundne som vi er, vil det selvfølgelig være stor fare for

